

Biharnagybajom Községi Önkormányzat
Szolgáltatástervezési Konceptiója

BIHARNAGYBAJOM
2025.

Tartalom

Bevezetés	3
I. A koncepció elvi alapjai	4
A szociális szolgáltatások működésével és azok fejlesztésével kapcsolatosan az alapelvek	4
Értékek	4
A szolgáltatástervezés koncepció célja és feladata	4
A koncepciót megalapozó jogszabályok	4
Jövőképünk	6
II. Helyzetkép	6
A település helyzetét bemutató általános adatok	6
III. Szociális szolgáltatások	9
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége	9
A Biztos Kezdet Gyerekház tevékenysége, feladata	14
A gyerekház működésével kapcsolatos tapasztalatok	14
IV. Fejlesztési irányok, feladatok	15
V. Összegzés	16

Bevezetés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Az Szt. 92/B. § (1) bekezdés i) pontja szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója szolgáltatástervezési koncepciót készít az általa működtetett szociális szolgáltatások és intézmények vonatkozásában.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: Szgl.) 111/A. § (1) bekezdése meghatározza a koncepció tartalmi elemeit.

Biharnagybajomban a Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központ látja el társulásban az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a támogató szolgáltatás és a nappali ellátás alapszolgáltatásokat.

A családsegítő és gyermekjóléti feladatokat az Önkormányzat által működtetett Bajomi Biztos Pont Szociális Intézmény végzi. A koncepció a fenntartott intézmény közreműködésével készült.

I. A KONCEPCIÓ ELVI ALAPJAI

A szociális szolgáltatások működtetésével és azok fejlesztésével kapcsolatosan az alapelvek:

- mindenkinek joga van az emberhez méltó élethez és a szociális biztonsághoz,
- biztosítani kell a szociális jogok érvényesítésének lehetőségét,
- biztosítani kell az esélyegyenlőséget, mindennemű hátrányos megkülönböztetés, előítélet elutasítása,
- biztosítani kell a szociális intézmények támogató szerepét,
- védelmet biztosít a családok, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők számára.

Értékek:

A koncepció az alábbi értékek kötelező érvényesülését határozza meg:

- szociális biztonság,
- egyénre szóló ellátások, szolgáltatások,
- minőség a szolgáltatásokban,
- hatékonyság, hatásosság,
- társadalmi integráció.

A szolgáltatástervezési koncepció célja és feladata:

A koncepció célja, hogy bemutassa az Önkormányzat keretein belül működő szociális és gyermekvédelmi ellátások rendszerét. Átfogó képet nyújtson az ellátási kötelezettség helyzetéről. Rámutasson a szociális szükségletekre és a szolgáltatások fejlesztésének irányára, emellett konkrét célkitűzéseket tartalmazzon a szolgáltatások biztosítására.

A koncepciót megalapozó jogszabályok:

Az állampolgárok alapvető szociális jogait az Alaptörvény szabályozza:

„Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Magyarország a szociális biztonságot [...] a rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.” /XIX. cikk /

Lényeges garanciának minősíthető az, hogy az Alaptörvény kimondja *„Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja. Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.” /XIX. cikk/*

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) biztosítja a települések igazgatási önállóságát.

„A helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.” /Mötv. 10. § (1) bekezdés/

„A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más

szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.” /Mötv. 10. § (2) bekezdés/

„A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;”/ Mötv. 13. § (1) bekezdés 8/a pontja/

„A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – jogszabályban meghatározottak szerint - költségvetési szervet, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezetet (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.”/ Mötv. 41. § (6) bekezdés/

Az Szt. is kimondja, hogy „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.” /Szt. 2. §/

Az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit az Szt. szabályozza.

Az Szt. az ellátórendszer kiépítése során egy abszolút és egy relatív biztonsági szintet fogalmaz meg. Ennek értelmében a szociális ellátások minimális szintjét jelöli meg, amit biztosítani kell mindenkinek, annak érdekében, hogy érvényesüljenek az Alaptörvényben meghatározott jogai, ugyanakkor az egyes ellátások biztosítására a települési önkormányzatok a lakosságszám függvényében kötelezettek.

A gyermeki jogok gyűjteménye az 1989. évi, az ENSZ közgyűlése által elfogadott **Gyermek Jogairól szóló Egyezmény**. Az Egyezmény azon jogok minimumának összessége, melyeket az aláíró államoknak biztosítaniuk kell a gyermekek számára. Az aláíró államok számára kötelezettség az egyezménybe foglaltak biztosítása.

A gyermekjogi egyezmény a legszélesebb körben elfogadott és támogatott emberi jogi egyezmény a világon. Magyarország is aláírta, majd 1991-ben ratifikálta, és az 1991. évi LXIV. törvénnyel ki is hirdette.

Magyarország Alaptörvénye is tartalmaz a gyermekek védelmét célzó rendelkezést: **Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.**

A gyermeki jogok szűkebb körét A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza. E mellett számos ágazati törvény is tartalmaz a gyermekek jogaihoz kötődő rendelkezéseket.

2023. szeptember 27-én a Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 122/2023. (IX.27.) KT határozatával elfogadta az új Helyi Esélyegyenlőségi Programot (HEP), mely részleteiben feltárja a településen élők szociális és hátrányos helyzetét, problémáit. A megoldásra intézkedési tervet is elfogadtak, melyek részei a HEP-nek. Ezek a tervek a felmerült hiányosságokra kívánnak reagálni, és főleg humán erőforrásra, pályázatokra támaszkodnak a

megvalósítás folyamán, mivel nagyobb fejlesztésre, új intézmény létrehozására, annak finanszírozására nincs lehetőség.

A szolgáltatástervezési koncepció – fogalmi összefüggések

A koncepció megalkotása azért fontos, hogy a különböző szolgáltatások fejlesztése, a szükséges tárgyi-személyi feltételek biztosítása, a szakmai feladatok ellátása és teljesítése egy végig gondolt, megalapozott koncepcióra épüljön.

A szolgáltatástervezési koncepció egy dokumentum, mely a települési önkormányzat szociális szolgáltatásai stratégiájának, operatív tervezésének és az operatív tervekben származtatott fejlesztési projektjei alapját kell, hogy képezze.

A koncepció az irányokat kell, hogy kijelölje, felfogásmódot, meglátást, elgondolást, ötletet tükrözzön.

Egy „alapkoncepció” mentén a szociális szolgáltatásokra vonatkozó és jelentős költségtartalommal rendelkező elemeknek illeszkedniük kell a fő koncepcióhoz és így egészében jelentik magát a szolgáltatástervezési koncepciót. Tartalmazza a fő szakmai, gazdasági irányokat, fő tartalmi elemeit, melyet a szociális törvény meghatároz.

Jövőképünk:

Célunk, hogy olyan közösségben éljünk, ahol mindenki teljes mértékben integrálódhat a társadalmi, egészségügyi és szociális életbe, illetve a közösségi normákat maradéktalanul tisztelgetben tartja. Fontosnak tartjuk a mélyszegénységben élők életkörülményeinek javítását, különösen ott, ahol gyermekek is élnek. A gyermekek oktatása, sportolása, egészségének és fejlődésének támogatása elsődleges feladat. Figyelemmel kísérjük és ahol szükséges segítséget nyújtunk az időseknek, valamint a fogyatékkal élőknek.

A lehető legnagyobb szociális biztonság megteremtése a központi források felhasználásával, valamint a helyi intézmények, illetve az itt lakó polgárok segítségével.

II. HELYZETKÉP

A település helyzetét bemutató általános adatok

Az országos demográfiai viszonyok sajátosságai tükröződnek vissza településünkön is. A több évtizede tartó elvándorlás, a csökkenő természetes szaporodás eredményeként Biharnagybajomban is a lakosság számának csökkenő tendenciája figyelhető meg.

DEMOGRÁFIA

ÉV	ÖSSZ.LAKOSSÁG
2005	3087
2010	2970
2020	2689
2021	2655
2022	2621
2023	2597
2024	2556

Az öregedési index azt mutatja, hogy mennyi az idős népesség aránya a fiatal népességhez képest.

ÖREGEDÉSI INDEX

ÉV	0-14 éves fő	65 év felett fő	Öregedési index %
2010	660	418	63,3
2020	521	411	78,9
2024	475	404	85,0

A népesség kor-összetételének alakulása a település öregedését mutatja. A 65 év feletti állandó lakosok és a 0-14 éves korú állandó lakosok számának aránya növekszik. A 65 év feletti korosztály száma minimálisan csökken, de a 0-14 éves korosztály létszáma jelentős csökkenést mutat, ezért a településnek továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a fiatalabb korosztály szociális helyzetére is.

TERMÉSZETES SZAPORODÁS

ÉV	Születés fő	Halálozás fő
2010	35	34
2020	43	31
2024	17	43

Biharnagybajom község Magyarország észak-alföldi régiójában, Hajdú-Bihar Vármegye délnyugati részén, a Nagy-Sárrét szívében, a Püspökladányi Járás területén, Debrecen megyeszékhelytől 60 km-re található. A település mind közúton, mind vasúton megközelíthető. Közúton a 42-es főúttól, Püspökladánytól 16 kilométer, Berettyóújfalutól 25 kilométer távolságban érhető el. Berettyóújfalu autóbusszal, Püspökladány autóbusszal és vasúttal is könnyen megközelíthető. A település vasútállomása a Püspökladány-Szeghalom mellékvonalon helyezkedik el. A település útjainak közel 70%-a szilárd burkolatú út.

Biharnagybajom közigazgatási területe 61,35 km², melyből 2,75 km² belterület. Az állandó lakosok száma 2025. január 1-én 2556 fő, mely folyamatosan csökken.

A lakások száma 1079, melynek 26 %-a 1944 előtt, 28 %-a 1945-1969 között, 16 %-a 1970-1979 között, 19 %-a 1980-1989 között, 7 %-a 1990-1999 között, 4 %-a 2000-2010 között épült, ezt követően nem épült új ingatlan.

A lakások 34 %-a összkomfortos, 54,1 %-a komfortos, 1,6 %-a félkomfortos, 9,6 %-a komfort nélküli, szükség vagy egyéb lakás 0,6 % (2022 évi népszámlálás adata). Egyre több a lakhatatlan állapotban lévő épület, gondozatlan konyhakert. Gyakori a meg nem fizetett tartozás miatt a villamos és gázszolgáltatás megszüntetése, illetve az előre fizetős mérőórával felszerelt ingatlan. Szükséglakás nincs a településen.

A településen az ivóvízhálózat hossza: 23,389 km, a lakásállomány 94%-a van közműves ivóvízzel ellátva. A szennyvízcsatorna hálózat hossza: 9276 fm, a szennyvízhálózatra rákapcsolható lakások száma: 703, a rákapcsolások száma folyamatosan nő. A szennyvízhálózat 989 ingatlant érint.

Az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények jól megközelíthetőek a lakosok számára, mivel azok a település központjában helyezkednek el. A közintézmények akadálymentesen megközelíthetőek.

A háziorvosi feladatokat a RuVör-MED Kft-vel kötött szerződés alapján 1 fő háziorvos látja el mindkét körzetben a településen, 1 fő asszisztenssel, aki az önkormányzat alkalmazásában van. A fogorvosi ellátást a DENTO-WEB Kft. 1 fő fogorvossal látja el.

2023. július 1-től a védőnői szolgálat a Debreceni Egyetemhez tartozik. Településünkön a védőnői feladatokat 1 fő teljes munkaidős és 1 fő részmunkaidős védőnő látja el a két körzetben.

A Szűcs Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola férőhelye 350 fő, a jelenlegi tanulói létszám 164 fő.

A településen 1 óvoda működik 2 tagintézménnyel, 175 fős férőhellyel, jelenleg 110 fővel.

A bölcsődei ellátást a Kabai székhelyű TÁMASZ Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosítja. A bölcsődei férőhelyek száma 26 fő.

A település lakói elsősorban a református egyházközség tagjai. Az egykori régi parókia épületének felújítására pályázat útján került sor, mely közösségi házként funkcionál – hitoktatás, jótékonyági vásárok, szeretetvendégségek, gyermek- és ifjúsági programok, valamint gyülekezeti rendezvények helyszíne.

Biharnagybajomban önálló rendőrőrs működik, ahol 2 fő körzeti megbízott teljesít szolgálatot.

Biharnagybajomban a pályakezdők esetén problémát jelent, hogy a településen az elsődleges munkaerő-piacon nehezen találhatnak állást, kevés a munkahely-kínálat. Ebből következően nagy az esélye, hogy a pályakezdő elhagyja a települést, máshol alapít családot. Ez eredményezi a település további elöregedését, a lakosságszám csökkentését, az intézményi (bölcsőde, óvoda, iskola stb.) ellátottak számának csökkenését.

Az idősödő korosztály elhelyezkedési problémája részben abból adódik, hogy ebben a korban már sokkal nehezebb az alkalmazkodás. Azoknak az embereknek, akik ehhez a korcsoporthoz tartoznak és minden próbálkozásuk ellenére nem tudnak elhelyezkedni, a közfoglalkoztatás

jelenti a nyugdíj előtti átmeneti kényszerállapotot. Számukra a foglalkoztatás tekintetében a közfoglalkoztatás a végső állomás.

Az aktív korú lakónépesség körében a nyilvántartott álláskeresőket nemek szerinti megoszlása alapján a településen a férfiak vannak túlsúlyban. A településen csökkent a közfoglalkoztatásba bevont munkanélküliek száma előző évekhez képest, az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés miatt.

Biharnagybajomban a legnagyobb foglalkoztatók egyike az önkormányzat, illetve az egyéb államháztartáson belüli szervezetek. Ide tartozik a köznevelés, szociális ellátás, közigazgatás, illetve, a közfoglalkoztatás. Néhány vállalkozó jelen van, de az általuk foglalkoztatottak létszáma nem számottevő. A településen, az önkormányzaton kívül 2 nagyobb cég biztosít munkalehetőséget az aktívkorúak részére.

Az önkormányzat munkaadó szerepe, jelentősége a közfoglalkoztatási programok skálájának növekedésével egyre inkább erősödött. A közfoglalkoztatottak munkájának irányítása, szervezése egyre nagyobb feladatot jelent az önkormányzat számára. Mára a képzetesebb és mobilabb munkavállalók közül többen elhelyezkedtek az elsődleges munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatás egyre inkább az elhelyezkedésre nem képes, és a jelenlegi helyzetével elégedett emberek lehetősége.

Ahogy országos szinten, úgy a püspökladányi járásban és azon belül Biharnagybajomban is a cigány nemzetiségű etnikum aránya a legmagasabb. A pontos számokat azért nehéz megállapítani, mert a népszámlálás során ezeket az adatokat önbevallás útján lehet megszerezni, ami valószínű, hogy kevesebb, mint a tényleges adat. Biharnagybajomban a cigányság becsült aránya kb. 30 %-ra tehető.

Forrás: Biharnagybajom Községi Önkormányzat Gazdasági Stratégiai Terve (2025-2029)

III. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

Az önkormányzat a Bajomi Biztos Pont Szociális Intézmény útján látja el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgálatot.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Szt. 64. §-ában foglaltak értelmében családsegítést biztosít, amely a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzés céljából nyújtott szolgáltatás. A Gyvt. 39. §-a szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásként gyermekjóléti szolgáltatást nyújt, ami olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- Az ellátási területén élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét figyelemmel kíséri.
- Tájékoztatást nyújt a gyermeki jogokról, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, és segíti a hozzájutást.
- Meghallgatja és orvosolja a gyermekek panaszát.
- Megszervezi a családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást és a hozzájutást.
- Segíti a szociális válsághelyzetű várandós anyát, a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz a hozzájutást.
- Szabadidős programokat szervez, hivatalos ügyek intézését segíti, felkérésre környezettanulmányt készít.
- Részt vesz a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében, a jelző rendszeri együttműködést biztosítja.
- A veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzést fogadja, intézkedéséről tájékoztatja a jelzést tevőt.
- Feltárja a veszélyeztetettséget előidéző okokat, megoldásukra javaslatot készít.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait.
- A hivatalos ügyek intézésében segítséget nyújt.
- A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.
- Tájékoztatást nyújt az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról, illetve az örökbefogadás lehetőségeiről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- Elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, a családi konfliktusok megoldását, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.
- Kezdeményezi az egyéb gyermekjóléti alapellátások, a szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.
- Javaslatot készít hatósági gyermekvédelmi intézkedésekre, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére.
- Együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal.
- Az esetfeltárás, az esetvezetés megkönnyítése céljából családsegítők és pszichológus szakember részvételével hetente belső esetmegbeszélést tart.

A családsegítés keretében:

- Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt.
- Megszervezi az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást.
- Elősegíti a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.
- Közösségfejlesztő, egyéni és csoportos terápiás programokat szervez.
- Tanácsadást nyújt a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére.
- Konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat biztosít.

- Elősegíti a menedékjogi törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedést.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében:

- Segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében.
- Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberekkel való együttműködést.
- Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a Család- és Gyermekjóléti Központ bevonásával esetmegbeszélést, illetve esetkonferenciát szervez.
- Legalább 6 havonta értékeli az esetkezelés eredményességét.
- A szociális segítőmunka során legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni családonként.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve a család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit.
- A válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában elhelyezni.
- Segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.
- Szabadidős és közösségi programokat szervez.
- A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében segítséget és tájékoztatást nyújt.
- A vármegyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatala (továbbiakban: gyámhivatal), valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít.
- Örökbefogadásnál, elmaradt utánkövetés esetén tájékoztatást nyújt a kijelölt gyámhivatal számára az örökbe fogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélést kezdeményez, ha a Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatását igényli, vagy a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel.
- A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén haladéktalanul, a Család- és Gyermekjóléti Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

Szakmai tevékenységek adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma	
	2023	2024
Információnyújtás	129	95
Segítő beszélgetés	446	485
Ügyintézéshez segítségnyújtás	540	600
Kríziskezelés	2	3
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	54	68
Esetkonferencia	-	2
Esetkonzultáció	42	63
Szakmaközi megbeszélés	4	5
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	44	76
Családlátogatás	525	635
Adományközvetítés	87	8
Pszichológiai tanácsadás	34	24
A nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak segítése	5	6
Összesen:	1912	2070

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma szerint

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint			Problémák halmozott száma (elsődlegessel együtt)		
	2023.		2024.	2023.		2024.
	07.27-ig	07.28-ig		07.27-ig	07.28-ig	
Életviteli		19	11	50	38	38
Családi – kapcsolati konfliktus	12	1	2	24	1	16
Családon belüli bántalmazás		1	3		1	3
Elhanyagolás	3	16	27	12	18	28
Gyermeknevelési	23	9	17	35	32	34
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	13	1	1	23	1	2
Magatartászavar, teljesítményzavar	4		1	12		2
Lelki, mentális, pszichiátriai betegség				4		3
Szenvedélybetegség				8		1
Foglalkoztatással kapcsolatos				22	20	29
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)				41	31	41
Ügyintézéssel kapcsolatos				21		5
Információkéréssel kapcsolatos				42		1
Összesen:	55	47	62	294	142	203

Együttműködési megállapodás alapján nyújtott szociális segítő tevékenység

Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma		
	2023.01.01-től 2023.07.27-ig	2023.07.28-tól 2023.12.31-ig	2024-ben
Saját ügykörben végzett tevékenység	60	49	68
Egyéni gondozási nevelési terv megvalósításába központ által bevonva	123	107	129
Összesen:	183	156	197

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint
2023.07.27-ig:

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-18 éves	18-34 éves	35-61 éves	62-	Összesen
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	53	16	18	-	87
	Nő	41	27	28	-	96
	Összesen	93	43	46	-	182
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	-	20	14	-	34
	Nő	-	36	52	3	88
	Összesen	-	56	66	3	125

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint
2023.07.28-tól 2023.12.31-ig:

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-18 éves	18-34 éves	35-61 éves	62-	Összesen
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	46	14	13	-	73
	Nő	38	22	23	-	83
	Összesen	84	36	36	-	156
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	-	10	8	2	20
	Nő	-	30	46	47	123
	Összesen	-	40	54	49	143

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint **2024-ben**

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-18 éves	18-34 éves	35-61 éves	62-	Összesen
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	52	15	20	-	87
	Nő	49	31	30	-	110
	Összesen	101	46	50	-	197
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	-	11	17	2	30
	Nő	-	38	59	4	101
	Összesen	-	49	76	6	131

Biztos Kezdet Gyerekház

A Biztos Kezdet Gyerekház tevékenysége, feladata

A Biztos Kezdet program küldetése az esélyek megteremtése, illetve a képességek kibontakoztatásának biztosítása. Prevenciós program, amelynek segítségével reális lehetőség nyílik az eltérő élethelyzetből induló gyermekek számára a képességeik kibontakoztatására, az esetleges problémák lehető legkorábban történő felismerésére, a korai, célzott képességfejlesztésre, a hátrányos helyzetből fakadó fejlődési elmaradás elkerülésére, a hátrányok mérséklésére, a kirekesztés megelőzésére.

A Gyerekház által nyújtott szolgáltatások célja és feladata, hogy a gyermekek a legfontosabb életkori szakaszban, már a korai gyermekkorban segítséget kapjanak képességeik és készségeik kibontakozásához, megalapozva ezzel későbbi óvodai, iskolai sikerességüket.

Gyerekházunkban a szülőkkel való együttműködés és a bizalmi kapcsolat kialakítása kiemelt célunk, hiszen ezen keresztül tudunk segíteni saját erőforrásaik mobilizálásában, szülői szerepükben való megerősítésben.

A gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 40/2018. (XII. 4.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint a Gyerekház feladata biztosítani a gyermekek számára rendszeres szakmai szolgáltatásként legalább képesség-kibontakoztató foglalkozást, fejlesztést, étkeztetést, valamint a szülőknek a gyermekkel együtt történő részvételét a foglalkozásokon, a szülők számára személyiség és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokat. Évente legalább 12 közösségi rendezvény megszervezését a szülők, illetve a helyi közösség számára.

Az intézmény személyi feltételei:

Az intézmény szakmai létszáma megfelel a többször módosított 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet, és a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet előírásainak, amelyek a szociális és a gyermekjóléti intézményben dolgozók szakmai létszámát meghatározzák, amelyeket a fenntartónak biztosítani kell. Ezek a létszám normák kötelezőek. A létszám normák alapvetően a férőhelyekhez, ellátottak számához, a település lakosságszámához, illetve a gyermekek számához igazodnak. Az intézményben a törvényi előírásoknak megfelelő végzettségű dolgozók dolgoznak, ami a minőségi munkát garantálja.

Az intézmény tárgyi feltételei:

Az intézmény tárgyi feltételei megfelelőek, adottak a munkavégzéshez.

A gyerekház működésével kapcsolatos tapasztalatok

A Biztos Kezdet gyerekház szolgáltatása 2018-ban került bevezetésre a településen, azzal a céllal, hogy a kisgyermekes családokat érintő szolgáltatás hozzájáruljon az egyéni és társadalmi hátrányokból fakadó kockázatok csökkentéséhez, elkerüléséhez és a szegénység újra termelődésének megakadályozásához.

A Gyerekház a településen az óvodáskor alatti gyermekeket nevelő családok felkutatására és a családok szolgáltatásokba történő bevonására törekszik a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges motiváció kialakítása révén.

Az eltelt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyermekházba bevonható kisgyermekes családok nem motiváltak abban, hogy ezeket a lehetőségeket megfelelően kihasználják, nem látják ezeknek a lehetőségeknek az előnyeit, ami rendelkezésükre állna.

A szülőkön keresztül lehetne változást elérni a felnővekvő korosztály hozzáállásában, a problémák generációkon keresztüli öröklődésének megállításban. A szülők nem törekszenek életminőségükön javítani, beletörődtek sorsukba, nem értékelik és nem veszik igénybe azokat a számukra kínált ingyenes lehetőségeket, amikkel élni tudnának gyermekeiknél, családjaikban jelentkező problémák hatékonyabb kezelése érdekében. A szülők sok esetben nem rendelkeznek megfelelő kompetenciákkal a gyermekek neveléséhez, ami hosszabb távon előrevetíti a későbbiekben megjelenő probléma nem megfelelő kezelését is. A szülők számára a Gyerekház megfelelő környezetet biztosítana a gyermekek és a szülők számára is különféle kompetenciájuk fejlesztéséhez is pl: kommunikációs készségek javítása, problémamegoldó stratégiák kialakítása, készségek erősítése, képesség kibontakoztató foglalkozások, felzárkóztató foglalkozások.

A szülők nem értékelik ezeknek a lehetőségeknek a biztosítottságát, nem érzik ezeknek a tevékenységeknek a gyermekek és saját maguk későbbi életére való pozitív hatását. A szülők több esetben nem tudnak olyan biztonságos, a gyermek megfelelő fejlődéséhez elengedhetetlen környezetet biztosítani saját háztartásukban, ami a Gyerekházban adott lenne, mégsem törekszenek a lehetőség minél korábbi életkortól való igénybevételére. A szülők nem mérik fel annak következményeit, hogy gyermekük a Gyerekházban adott feltételek és tevékenységek hiányában milyen hátrányokkal indul már az intézményes nevelés kezdetekor.

A szülők nehezen mozdíthatóak ki háztartásaikból, még gyermekük esetleges fejlődése érdekében sem könnyen motiválhatóak. Hárítják annak lehetőségét, hogy gyermekük hátrányba kerülne bizonyos területeken a nem megfelelő ellátás hiányában. Sok esetben tapasztaljuk, hogy a gyermekek a Gyerekházban az együtt játszás kapcsán örömmel és boldogan fordulnának gyakrabban meg a Gyerekházba, azonban a szülők nem támogatják a gyermekeiket a Gyerekház rendszeres látogatásával.

IV. FEJLESZTÉSI IRÁNYOK, FELADATOK

Biharnagybajom Község Önkormányzata a kötelező feladatellátásnak több formáját társulási formában biztosítja. Az önkormányzat, az ebben a formában és a saját hatáskörben biztosított szolgáltatások igénybevételét, kihasználtságát, illetve az ellátottak igényeit is folyamatosan figyelemmel kíséri, hogy olyan döntéseket hozzon, amelyekkel az állandó változásban lévő társadalmi környezet és a jelentkező új igények tükrében a lakosság számára a megfelelő szolgáltatásokat nyújtsa.

Fontos a különböző szolgáltatások fejlesztése, a legjobb szolgáltatások nyújtása az ellátást igénylők megalapozott költségvetés tervezésére kell épülnie. Jelentős szerepe van a jól működő, széleskörű tájékoztatásnak, mert az egyre szélesebb társadalmi réteg felé el kell juttatni az információkat községünk szociális szolgáltatásairól.

A koncepcióban meghatározott feladatok biztosításának finanszírozása a szolgáltatást nyújtó intézmény és a fenntartó önkormányzat feladata azzal, hogy a fejlesztésekhez valamennyi pályázati erőforrást maximálisan ki kell használni.

A feladatok meghatározásának és megvalósításának alapja továbbra is a jogalkotásban résztvevő szervekkel való aktív kapcsolat, a véleményt biztosító fórumokon történő aktív részvétel és szoros együttműködés valamennyi szolgáltatást nyújtó, és civil partnerrel.

Az esélyegyenlőség megteremtése terén Biharnagybajom Község Önkormányzata elkötelezett aziránt, hogy biztosítsa minden polgára számára az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot, tekintet nélkül a nemzetiségi hovatartozásra, vallásra, nemre vagy életkorra. Alapvető önkormányzati célkitűzés a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés garantálása minden itt élő állampolgár részére.

A szolgáltatástervezési koncepció végrehajtása a költségvetési lehetőségek függvényében, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kerül megvalósításra.

Feladatok a jövőre:

- Tanoda kialakítása olyan szakemberrel, aki a gyermekeket be tudja vonzani az intézménybe;
- Roma kultúra összefogása, számukra fontos értékek támogatás, pl: zene, tánc;
- A fiatalok felesleges energiáinak levezetése hasznos időtöltéssel, szervezeten (pl: foci szervezése);
- Az iskolában pszichológus foglalkoztatása, több pedagógiai asszisztens foglalkoztatása az iskolában, esetlegesen a településen családterapeuta alkalmazása;
- Szociális bérlet kialakításával támogatni a krízishelyzetbe kerülőket;
- Baba-mama klub kialakítása a várandósok számára;
- Szülők részére az alábbi témájú továbbképzések:
 - munkaerő-piaci felkészítő tréning,
 - háztartásvezetés, életvitel és higiéné a gyakorlatban (rengeteg problémája van a védőnőknek is az agresszív szülőkkel pl. a tetvesség miatt),
 - gyermeknevelési tanácsadás, fókuszban a szülői feladatokkal, a felelősségvállalással,
 - közvetlen lakókörnyezet-ápoló program.
- Szervezett szemétszedés a településen;
- A saját udvar rendbe tételének elérése;
- Fogamzásgátló eszköz vásárlása támogatással;
- Több családsegítő szakember vagy szociális asszisztens alkalmazása a nagyszámú adminisztratív tevékenységek végzéséhez;
- Fokozottabb rendőri jelenlét a településen a drogproblémák visszaszorítása miatt;
- Az ifjúsági referens munkája kapcsán összeírt ötletelések újbóli átnézése.

V. ÖSSZEGZÉS

A szolgáltatások szükségességét a települést bemutató tények és adatok is igazolják. Összességében megállapítható, hogy a szolgáltatások sokszínűségének és minőségének fejlesztése alapvető célkitűzés. A gyermekjóléti és szociális feladatok ellátására létrehozott intézmény, a Bajomi Biztos Pont Szociális Intézmény hozzájárul ahhoz, hogy a kötelezően biztosítandó- és önként vállalt feladatok ellátása mind-mind hozzásegítsék a biharnagybajomi lakosokat ahhoz, hogy a számukra szükséges ellátást, támogatást, segítséget a minden napi élethez megkapják.

A jogszabályi változásokat és pályázati lehetőségeket kihasználva élni kell minden olyan lehetőséggel, mely a szociális ellátások és szolgáltatások alanyainak életminőségét javítja. A fentiek megvalósulása növeli a településen élők szociális biztonságát.

Biharnagybajom, 2025. június 19.

Szitó Sándor s.k.
polgármester

Záradék:

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Szolgáltatástervezési Koncepcióját a Képviselő-testület a 78/2025. (VI. 25.) számú KT határozatával elfogadta.

Szitó Sándor s.k.
polgármester